

DIAKON

20/2023

ROCZNIK
INSTYTUTU NAUK TEOLOGICZNYCH

WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO UNIWERSYTETU OPOLSKIEGO

DIAKON. Czasopismo poświęcone promocji diakonatu stałego w Polsce. Numery 1–6 (2003–2009) były redagowane przez Marka Marczewskiego (prof. KUL) i wydawane przez Wydawnictwo Polihymnia w Lublinie.

Adres Redakcji: Diakon
PL 45-032 Opole, ul. Kard. B. Kominka 1A
tel. +48 790 800 916
e-mail: diakon.redakcja@gmail.com

RADA NAUKOWA

Ks. bp Andrzej Czaja (prof. UO), ks. Krzysztof Konecki (prof. UMK), Marek Marczewski (prof. WSSE), ks. Janusz Mariański (prof. KUL), ks. Erwin Mateja (prof. UO), ks. bp Rudolf Pierskała (prof. UO), ks. Mateusz Potoczny (prof. UO), Eugeniusz Sakowicz (prof. UKSW), ks. Ryszard Selejdak (dr hab., Częstochowa)

ZESPÓŁ REDAKCYJNY:

Ks. Erwin Mateja – redaktor naczelny (Opole), ks. dk. Jarosław Duszak – sekretarz (Krapkowice), ks. dk. Waldemar Rozynkowski (Toruń), ks. dk. Jan Ogrodzki (Warszawa), ks. dk. Marek Czogalik (Babice), ks. dk. Andrzej Wołodźko (Brąswałd), ks. dk. Adam Runiewicz (Ślubice),

ZESPÓŁ RECENZENTÓW

Ks. Stanisław Araszczuk (PWT Wr), ks. Radosław Błaszczuk (WSD Łąd), ks. Dariusz Kwiatkowski (UAM), ks. Kazimierz Lijka OMI (UAM), ks. Waldemar Pałęcki MSF (KUL), ks. Andrzej Żądło (UŚ)

Projekt okładki i opracowanie graficzne: Wojciech Lippa

Korekta: Józef Chudalla

Redakcja techniczna i skład komputerowy: Wydawnictwo i Drukarnia Świętego Krzyża

© Copyright by Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego
Uniwersytetu Opolskiego

ISSN 1730-6353

Wydaje: Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego
ul. Kard. B. Kominka 1a, 45-032 Opole, tel./fax 77 44 11 502
e-mail: rwwt@uni.opole.pl

Druk: Wydawnictwo i Drukarnia Świętego Krzyża
ul. Katedralna 8a, 45-007 Opole, tel. 77 453 94 93
e-mail: sekretariat@wydawnictwo.opole.pl

Na okładce: św. Wawrzyniec – figura w kościele pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Głubczycach (diecezja opolska); fot. Michał Duszak

Spis treści

Od Redakcji	3

Materiały i opracowania Studies

KS. DK. WALDEMAR ROZYNKOWSKI O posłudze Słowa diakona stałego	5

MAREK MARCZEWSKI Wiara chrześcijańska albo jest spotkaniem z żywym Jezusem, albo jej nie ma: zamyślenia nad Listem apostołskim Ojca Świętego Franciszka <i>Desiderio desideravi</i> – O formacji liturgicznej ludu Bożego	13

KS. DK. JAN OGRODZKI Siedemdziesięciu dwóch diakonów	23

MAREK MARCZEWSKI, KS. ERWIN MATEJA, KS. DK. WALDEMAR ROZYNKOWSKI O potrzebie pełnego wykształcenia teologicznego diakonów stałych w Polsce	31

KS. DK. ALBERT KARKOSZ O świętych diakonach: Franciszku z Asyżu, Szczepanie i Wawrzyńcu z Rzymu w archidiecezji katowickiej	37

Homilie Homilies

ABP WIKTOR SKWORC Starajcie się naprzód o Królestwo Boga i o Jego sprawiedliwość! Homilia podczas święceń diakonatu; Czerwionka-Leszczyny, 18 czerwca 2022 r.	53

Świadectwa Testimonies

KS. DK. MARIUSZ BILSKI Trwajcie w miłości Mojej	59

Recenzje i omówienia Reviews

KS. DK. WALDEMAR ROZYNKOWSKI Marczewski Marek, <i>Matka diakonów</i> , Lublin 2023	67

KS. DK. WALDEMAR ROZYNKOWSKI Marczewski Marek, <i>Teraz trwają: wiara, nadzieja, miłość...</i> , Lublin 2022 ...	69

MARCZEWSKI MAREK Waldemar Rozynkowski (red.), <i>Diakonat stały w Kościele w Polsce, t. 4: Tradycja – posługa – świadectwo</i> , Pelplin 2022	71

KS. DK. JAROSŁAW DUSZAK Radomska Anna, <i>Żony pastorów czyli życie trudne, lecz nie nudne</i> , Warszawa 2021	77

Wydarzenia Events

KS. DK. WALDEMAR ROZYNKOWSKI Adwentowy dzień skupienia diakonów stałych – Jasna Góra 26 listopada 2022 r.	83

KRZYSZTOF KAPUT Rekolekcje dla stałych diakonów w Polsce, Święta Lipka, 30 czerwca – 3 lipca 2022 r.	87

KRZYSZTOF KAPUT Święcenia diakonów stałych w archidiecezji katowickiej w 2022 r.	93

KS. DK. WALDEMAR ROZYNKOWSKI
Toruń

O posłudze Słowa diakona stałego

W *Dyrektorium o posłudze i życiu diakonów stałych* czytamy: „Posługa diakańska została ujęta przez Sobór Watykański II w potrójnym wymiarze «diakonii liturgii, Słowa i miłości». W ten sposób wyraża się udział diakona w jedynym i zarazem potrójnym *munus* Chrystusa w święceniu sakramentalnym”¹. W niniejszym tekście chcemy przypomnieć, jakie przejawy posługi Słowa diakona zostały wymienione w przywołanym dokumencie. Posługa diakona kojarzy nam się najczęściej w kontekście posługi miłości (*caritas*). Diakona stosunkowo wyraźnie rozpoznaje się, kiedy posługuje podczas liturgii. A co z jego posługą Słowa? Czasami można odnieść wrażenie, że zapomina się o tym, że posługa diakona ma także wymiar posługi Słowa. Przywołajmy ją więc, odwołując się bezpośrednio przede wszystkim do zapisów w *Dyrektorium*.

Głosiciel Ewangelii

W *Dyrektorium* czytamy: „Biskup podczas święceń wręcza diakonowi księgę Ewangelii, wypowiadając słowa: «Weźmij Ewangelię Chrystusową, której stałeś się głosicielem». Diakoni podobnie jak kapłani służą wszystkim ludziom poprzez swoje właściwe postępowanie, otwarte nauczanie tajemnic Chrystusa, jak również przez przekazywanie nauczania chrześcijańskiego oraz studium aktualnych problemów czasu. Główną zatem funkcją diakona jest współpraca z biskupem i kapłanami w sprawowaniu posługi, nie własnej mądrości, lecz Słowa Bożego, wzywając wszystkich do nawrócenia i świętości”².

¹ *Dyrektorium o posłudze i życiu diakonów stałych*, nr 22, w: R. SELEJDAK (red.), *Diakonat stały. Dokumenty Soboru Watykańskiego II i Stolicy Apostolskiej. Bibliografia*, Częstochowa 2004, s. 165 (dalej: *Dyrektorium*).

² *Tamże*, nr 23, s. 166.

Przywołany na początku cytatu gest przekazania księgi Ewangelii diakonowi przez biskupa jest jednym z najpiękniejszych, które spotykamy podczas ceremonii święceń. Nowo wyświęcony diakon, ubrany w dalmatykę, podchodzi do biskupa, klęka przed nim, a on podając mu księgę Ewangelii, wypowiada następujące słowa: „Przyjmij Chrystusową Ewangelię, której głosicielem się stałeś; wierz w to, co będziesz czytać, nauczaj tego, w co uwierzysz, i pełnij to, czego będziesz nauczać”³. Można więc powiedzieć, że tuż po święceniach biskup posyła diakona do głoszenia Słowa – Dobrej Nowiny o Jezusie Chrystusie. Jest to pierwsze posłanie nowo wyświęconego diakona.

Pięknie odczytał to zaproszenie dla diakona do głoszenia Dobrej Nowiny o Jezusie diakon stały z Włoch Enzo Petrolino: „Głosić Ewangelię, żyć tym, czego ona naucza – w tych dynamicznych terminach, Kościół powierza diakonię Słowa nowo wyświęconemu. Jedynie długie i różnorodne doświadczenie ukaże głębokie znaczenie słowa głoszonego przez osobę konsekrowaną sakramentalnie, ale która jednocześnie nie jest poza swoją rodziną, swoim środowiskiem kulturowym ani poza swoją świecką pracą. Sytuacja święconego – dla znalezienia modelu powinniśmy wrócić do IV wieku – przedstawia nową rzeczywistość dla współczesnego Kościoła. Przywrócenie stałego diakonatu może pomóc w odtworzeniu drogi wewnątrz Kościoła, aby optyka Soboru Watykańskiego II, u podstaw której znajduje się lud Boży jako podstawowa rzeczywistość eklezjalna, była przeżywana w całym swoim wymiarze”⁴.

W przywołanym punkcie *Dyrektorium* spotykamy także ważne słowa, które wskazują na to, co pomaga diakonowi, a może nawet warunkuje właściwą posługę głoszenia Ewangelii: „Celem wypełnienia tego posłania, diakoni zobowiązani są do przygotowania się przede wszystkim poprzez pilne studium Pisma Świętego, Tradycji, liturgii i życia Kościoła”⁵. Jak widać, głoszenie Dobrej Nowiny o Jezusie Chrystusie wymaga od diakona właściwego przygotowania. Ma ono najpierw miejsce na etapie formacji przed przyjęciem święceń, myślimy tu głównie o odpowiednim wykształceniu teologicznym⁶. To w znacznym stopniu w tym okresie, analogicznie jak podczas formacji do kapłaństwa, przyszły dia-

³ *Pontyfikał Rzymski. Obrzędy święceń biskupa, prezbiterów i diakonów*, Katowice 1999, nr 210; *Ceremoniał liturgicznej posługi biskupów*, Katowice 2013, nr 575.

⁴ E. PETROLINO, *Diakoni zwiastuni Słowa Bożego, szafarze ołtarza i miłosierdzia*, Kraków 2002, s. 41.

⁵ *Dyrektorium*, nr 23, s. 166.

⁶ Zob.: H. J. SOBECZKO, *O teologicznym wykształceniu, tytułaturze i stroju diakona stałego*, w: W. ROZYKOWSKI (red.), *Diakonat stały w Kościele w Polsce. Historia – teologia – wyzwania*, Pelplin 2019, s. 182–183; TENŻE, *Problem wykształcenia teologicznego diakonów stałych w Polsce*, „Ateneum Kapłańskie” 172 (2019), z. 2 (660), s. 234–253.

kon kształtuje w sobie nawyk systematycznego i pogłębionego studium, który następnie podtrzymuje już podczas posługi.

Szafarz Słowa

W *Dyrektorium* czytamy: „Diakon ma prawo do głoszenia Ewangelii i w niektórych sytuacjach do przepowiadania Słowa Bożego. Z zachowaniem przepisów zawartych w prawie, diakoni wszędzie mają prawo przepowiadania. Ta władza rodzi się z sakramentu i powinna być sprawowana za zgodą rektora kościoła, przynajmniej domyślną, z pokorą tego, który jest sługą, a nie panem Słowa Bożego”⁷.

Powyższy fragment wskazuje jednoznacznie na to, że diakon posiada wszędzie prawo do proklamowania Ewangelii oraz przepowiadania Słowa Bożego. Wydaje się, że poza wyjątkowymi sytuacjami, których sam doświadczyłem podczas prawie dwunastoletniej posługi, diakoni stali w Kościele w Polsce regularnie głoszą Ewangelię. Myślę tu przede wszystkim o jej proklamowaniu podczas liturgii. Różnie jest natomiast z przepowiadaniem Słowa Bożego, rozumianym w najszerszym znaczeniu, jako całość kościelnego nauczania⁸. Posługa ta, z jednej strony, uzależniona jest na pewno od możliwości samego diakona. Zdecydowanie więcej zależy jednak od sytuacji w konkretnych wspólnotach, w których on posługuje. Niejednokrotnie jednak chodzi o to, czy zostanie on do niej dopuszczony, czy też nie. Jednocześnie nie mam wątpliwości, że posługa przepowiadania diakonów to temat niezwykle ważny i bardzo aktualny. Każda odnowa, każde kroczenie do wiary dojrzałej opiera się na przepowiadaniu oraz słuchaniu Słowa Bożego. I w tej historii coraz częściej w naszym kraju spotykamy już diakonów stałych. Trzeba też dodać, że przepowiadanie Słowa Bożego jest dla diakona stałego także niemałym wyzwaniem. Odwołajmy się do słów ks. dk. Bogdana Boruty, który dzieląc się świadectwem swojej posługi, napisał między innymi: „Trudno jest mówić do swoich parafian, bo między nimi się żyje i pracuje. *Nie mogę tylko głosić, ale muszę starać się to Słowo przeżywać w sobie, nosić je w sobie i żyć nim, żebym był wiarygodnym człowiekiem w swojej posłudze.* Dlatego każde moje słowo wypowiedziane na ambonie musi być spójne z moim postępowaniem, z moimi czynami, bo od razu jest weryfikowane”⁹.

⁷ Tamże, nr 24, s. 167.

⁸ O rozumieniu przepowiadania słowa Bożego zob.: P. OCHOTNY, *Źródła i formy przepowiadania słowa Bożego*, „Warszawskie Studia Pastoralne” 11 (2016), nr 4 (33), s. 215-231.

⁹ B. BORUTA, *Powołany przez Jezusa*, w: W. ROZYNKOWSKI (red.), *Diakonat stały w Kościele w Polsce, t. 2: Powołanie – posługa – duchowość*, Pelplin 2020, s. 224.

Homilia

Liturgiczną formą przepowiadania słowa Bożego jest homilia. W *Dyrektorium* czytamy: „W wypadku, kiedy diakoni przewodniczą celebracji liturgicznej lub kiedy zgodnie z obowiązującymi przepisami zostanie ona im zlecona, mają oni przywiązać szczególną uwagę do homilii, jako że jest ona «zwiastowaniem prawdziwych dzieł Bożych w dziejach zbawienia, czyli misterium Chrystusowym, które zawsze jest w nas obecne i działa, zwłaszcza w obrzędach liturgicznych». Niech potrafią przygotować ją ze szczególną troską na modlitwie, studium tekstów świętych, w pełnej harmonii z Urzędem Nauczycielskim i zastanowieniem się nad oczekiwaniami tych, do których jest ona kierowana»¹⁰.

Głoszenie homilii zajmuje niezwykle ważne miejsce w posłudze Słowa diakona stałego. Z oczywistych względów nie mówi on jej podczas każdej celebracji liturgicznej (myślimy tu przede wszystkim o Eucharystii). Ich częstotliwość może być zdecydowanie większa w przypadku przewodniczenia innym liturgiom, np. liturgii Słowa. Ze świadectw diakonów wiemy, że częstotliwość głoszenia przez nich homilii jest bardzo różna. Niektórzy głoszą je regularnie, inni raz w tygodniu w wybrany dzień, a jeszcze inni czynią to rzadko, a nawet bardzo rzadko¹¹.

Przywołany zapis w *Dyrektorium* zwraca również uwagę na właściwe przygotowanie się diakona do głoszenia homilii. Potrzeba przede wszystkim czasu na modlitwę oraz studium. Przygotowanie homilii jest na pewno trudem, ale warto się z nim zmierzyć.

Katecheza

Jedną z form pozaliturgicznego przepowiadania Słowa Bożego jest katecheza. W *Dyrektorium* czytamy: „Niechaj pamiętają również o pilnym zwróceniu uwagi na katechezę wiernych na różnych etapach życia chrześcijańskiego, pomagając w ten sposób poznanie wiary w Chrystusa, wzmocnienie jej poprzez przyjmowanie sakramentów i wyrażenie jej w swoim życiu osobistym, rodzinnym, zawodowym i społecznym. Katecheza taka jest dzisiaj szczególnie ważna i tym bardziej musi być całościowa, wierna, jasna i wolna od myślenia filozoficznego, odrzucającego prawdy absolutne. Im bardziej społeczeństwo jest zeświecczone, tym większe są wyzwania, które współczesne życie stawia człowiekowi i Ewangelii»¹².

¹⁰ *Dyrektorium*, nr 25, s. 167-168.

¹¹ Zob.: T. CIEŚLIK, *Być Chrystusowym diakonem*, w: W. ROZYKOWSKI (red.), *Diakonat stały w Kościele w Polsce*, t. 2, s. 229.

¹² *Dyrektorium*, nr 25, s. 168.

Katecheza jest bardzo dobrym i jednocześnie ważnym miejscem realizacji powołania diakona stałego. Myślmy tu zarówno o katechezie w parafii, katechezie prowadzonej w grupach i wspólnotach, jak i katechezie szkolnej. Wydaje się, że spora grupa diakonów stałych posługujących w naszym kraju prowadzi ją regularnie i zjawisko to systematycznie wzrasta. Odwołajmy się do kilku przykładów. Znana jest w Polsce działalność rekolekcyjna i katechetyczna ks. dk. Marcina Gajdy z archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej; ks. dk. Jan Ogrodzki z Warszawy od wielu lat prowadzi regularne katechezy oraz konferencje¹³; diakoni stali pracujący jako katecheci to np.: ks. dk. Tomasz Chmielewski z Torunia (diecezja toruńska)¹⁴, ks. dk. Piotr Joszko z Prudnika (diecezja opolska)¹⁵ czy ks. dk. Marek Czogalik z Babic (diecezja gliwicka)¹⁶. Zdarzają sytuacje, że diakoni tuż po święceniach, mając skończoną teologię, a więc właściwe przygotowanie, podejmują pracę jako katecheci w szkole. Tak było przez pewien czas w historii posługi ks. dk. Tadeusza Cieślika z Tychów (archidiecezja katowicka)¹⁷; a jest nadal w posłudze ks. dk. Jarosława Duszaka z Krapkowic (diecezja opolska)¹⁸.

Nowa ewangelizacja

W *Dyrektorium* czytamy: „Do dzisiejszego społeczeństwa jest skierowana nowa ewangelizacja. Wymaga ona największego wysiłku ze strony świętych szafarzy. W celu jej podjęcia «karmieni modlitwą i przede wszystkim miłością do Eucharystii» diakoni, oprócz udziału w diecezjalnych i parafialnych programach katechizacji, ewangelizacji i przygotowania do sakramentów, przekazują Słowo Boże środowiskom zawodowym. Mają to czynić w sposób jasny, aby poprzez swoją aktywną obecność w różnych miejscach kształtowali opinię publiczną i wskazywali na respektowanie norm etycznych (działalność społeczną, wysiłki na rzecz rodziny, życia itp.). Niech również zwrócą uwagę na to, jak wielkie możliwości oferują w posłudze Słowa Bożego, nauczając religii i moralności w szkołach. Nauczanie na uniwersytetach katolickich, jak też i świeckich, ma opierać się na odpowied-

¹³ J. OGRODZKI, *Pan otworzył drogę*, w: W. ROZYNKOWSKI (red.), *Diakonat stały w Kościele w Polsce*, [t. 1]: *Historia – teologia – wyzwania*, Pelplin 2019, s. 279. Owoc prowadzonych od wielu lat katechez zebrał ks. dk. Jan Ogrodzki w publikacji: *Mała książeczka o wielkiej Miłości*, Ząbki 2020.

¹⁴ T. CHMIELEWSKI, *Cały czas jestem otwarty na nowe wyzwania*, w: W. ROZYNKOWSKI (red.), *Diakonat stały w Kościele w Polsce*, [t. 1], s. 259.

¹⁵ P. JOSZKO, *Bóg mnie kocha i trzyma w swoich dłoniach*, w: W. ROZYNKOWSKI (red.), *Diakonat stały w Kościele w Polsce*, [t. 1], s. 266–267.

¹⁶ M. CZOGALIK, *Po co właśnie nam ten nowy diakon?*, w: W. ROZYNKOWSKI (red.), *Diakonat stały w Kościele w Polsce*, [t. 1], s. 263.

¹⁷ T. CIEŚLIK, *Być Chrystusowym diakonem*, s. 229.

¹⁸ Relacja ks. dk. Jarosława Duszaka.

nich i nowoczesnych środkach społecznego przekazu. Te *nowe areopagi* wymagają, oczywiście oprócz zdrowej doktryny, dokładnego i specyficznego przygotowania oraz stanowią już teraz skuteczny sposób niesienia Ewangelii ludziom naszych czasów i własnemu społeczeństwu¹⁹.

W tej posłudze Słowa ważne jest odkrycie przez diakona posłania do miejsc związanych z jego życiem, na przykład wykonywaną pracą, czy szerzej z jego działalnością i aktywnością. Oczywiście nowa ewangelizacja jest pojęciem bardzo złożonym, co oznacza, że mogą się za nią kryć różne działania związane z posługą Słowa. Najważniejsza jest jednak świadomość, że diakoni stali się wezwani do tego, aby świadczyć przepowiadaniem słowem o Bogu żywym w każdym środowisku, w którym On ich postawi.

Oddajmy ponownie głos diakonowi Enzo Petrolino: „Diakon «wzięty ze wspólnoty ludzkiej i poświęcony na służbę tejże wspólnoty» jawi się, mówiąc po ludzku, jako wyświęcony sługa bliższy wiernym. Jest możliwe, aby ta bliskość mogła być jeszcze bardziej podkreślana, jeżeli jest on żonaty i zaangażowany w świecie pracy. Z tego właśnie powodu «w jego przepowiadaniu powinien być widoczny rezultat wspólnoty życia wśród ludzi na poziomie doświadczenia i wspólnych warunków»²⁰.

Posługa Słowa w dziele nowej ewangelizacji związana jest nie tylko z życiem codziennym diakonów. Widać ją także z perspektywy ich obecności w różnych ruchach i wspólnotach. To przecież w nich oni bardzo często posługują, a także dojrzewają do podejmowania nowej ewangelizacji. Odwołam się do kilku konkretnych przykładów. Ks. dk. Bogdan Boruta z Chorzowa Starego (archidiecezja katowicka) oraz ks. dk. Andrzej Chołaszczczyński z Iławy (diecezja elbląska) posługują w Domowym Kościele, czyli gałęzi małżeńskiej Ruchu Światło-Życie²¹. Ze wspólnotą Odnowy w Duchu Świętym oraz Apostolatem Maryjnym związany jest ks. dk. Rudolf Syga z Otmuchowa (diecezja opolska²²). Ks. dk. Piotr Jozsko²³ z Prudnika (diecezja opolska) i ks. dk. Waldemar Rozynekowski z Torunia posługują w ramach Drogi Naeokatechumenalnej, natomiast ks. dk. Tomasz Chmielewski z Torunia od wielu lat związany jest ze Szkołą Nowej Ewangelizacji Diecezji Toruńskiej²⁴.

¹⁹ *Dyrektorium*, nr 26, s. 168–169.

²⁰ E. PETROLINO, *Diakoni zwiastuni Słowa Bożego, szafarze ołtarza i miłosierdzia*, s. 41.

²¹ B. BORUTA, *Powołany przez Jezusa*, s. 223; *Diakoni stali. Święcenia w 2015 roku. Wspomnienia i wypowiedzi*, „Diakon” 12–13 (2015–2016), s. 78; A. CHOŁASZCZYŃSKI, „Lecz moim szczęściem być blisko Boga” (Ps 73,28), w: W. ROZYNEKOWSKI (red.), *Diakonat stały w Kościele w Polsce*, t. 3: *Powołanie – duchowość – świadectwo*, Pelplin 2021, s. 326.

²² R. SYGA, *Przez Maryję do Jezusa. Świadectwo zawierzenia*, w: W. ROZYNEKOWSKI (red.), *Diakonat stały w Kościele w Polsce*, [t. 1], s. 296.

²³ P. JOSZKO, *Bóg mnie kocha i trzyma w swoich dłoniach*, s. 266.

²⁴ T. CHMIELEWSKI, *Cały czas jestem otwarty na nowe wyzwania*, s. 257.

Zadanie misyjności

W *Dyrektorium* czytamy: „Niech diakoni pamiętają, że Kościół jest ze swej natury misyjny (...). Diakoni są szafarzami całego Kościoła i dlatego, nawet gdy są inkardynowani do Kościoła partykularnego, nie mogą uchylać się od zadań misyjnych Kościoła powszechnego, winni pozostawać zawsze otwarci także na *missio ad gentes* w świecie i wyczuwać obowiązki rodzinne – jeśli są żonaci – oraz zawodowe. Wymiar posługi jest związany z wymiarem misyjnym Kościoła, czyli wysiłek misyjny diakona obejmuje posługę Słowa, liturgii i miłości, która w ich przypadku przedłuża się na życie codzienne. Misja ta rozciąga się także na świadectwo dawane Chrystusowi w ewentualnym wykonywaniu zawodu świeckiego”²⁵.

Zadanie misyjności w posłudze diakona stałego może się wydawać bardzo odległe, gdyż jest on najczęściej małżonkiem i ojcem, a więc kontekst rodzinny może zawężać perspektywę jego zaangażowania misyjnego. Nie musi tak jednak być, gdyż, jak widzimy, przywołane wyżej słowa podkreślają bardzo wyraźnie misję diakona w jego codzienności, szczególnie w życiu zawodowym.

W tym obiektywnie niedługim doświadczeniu obecności diakonów stałych w naszym kraju nie brakuje jednak również jednoznacznej posługi misyjnej. Przykładem może być doświadczenie, które jest udziałem ks. dk. Jerzego Demskiego oraz jego żony, Stanisławy, którzy posługują w Kazachstanie. Przywołajmy fragment ich świadectwa:

„Do Chromtau, w zachodnim Kazachstanie, przyjechaliśmy razem z żoną po raz pierwszy w 2017 r. Posługiwaliśmy jako małżeństwo i jako nauczyciele. Nawiązaliśmy dobre relacje z tutejszymi parafianami, ale też z ludźmi niezwiązanymi z Kościołem. Mimo że nie był to nasz pierwszy wyjazd misyjny w życiu, tak naprawdę dopiero wtedy zaczęliśmy pojmować, czym jest posługa misyjna w kraju muzułmańskim. To zupełnie inny świat, wymagający innego podejścia i zrozumienia. W dodatku język rosyjski, którego uczyliśmy się wprawdzie w szkole, ale było to 40 lat temu... Wróciliśmy tutaj w połowie lutego tego roku (2021). Wziąłem ze szkoły rok urlopu bezpłatnego i razem z żoną ruszyliśmy za głosem powołania. W Kazachstanie zima była w pełni, odczuwalna temperatura sięgała minus 40 stopni, ale nawet ona nie zdołała ostudzić naszego zapału. Tym bardziej że w czerwcu ubiegłego roku przyjąłem święcenia diakonatu z rąk ordynariusza opolskiego, ks. biskupa Andrzeja Czai, i zostałem przez niego wysłany na misje do Administratury Apostolskiej w Atyrau. W nowej więc roli, z niewielkim doświadczeniem osoby duchownej, razem z żoną staraliśmy się szybko wejść w pracę duszpasterską”²⁶.

²⁵ *Dyrektorium*, nr 27, s. 170.

²⁶ Zob.: J. DEMSKI, *Świadectwo o działalności misyjnej diakona stałego na terenie Kazachstanu, w Administraturze Apostolskiej Atyrau*, „Diakon” 19 (2022), s. 127.

Zakończenie

Temat posługi Słowa diakonów stałych w Kościele w Polsce wymaga swojego szczegółowego zainteresowania. Przywołam trzy kwestie, które moim zdaniem mogą pomóc w odkrywaniu tej posługi. Potrzebujemy na pewno pogłębionej refleksji teologicznej, głównie pastoralnej, nad tym zagadnieniem. Po drugie, co wydaje się swoistym priorytetem, należy uczynić wszystko, aby urzeczywistnić obecności tej posługi, a więc potrzebujemy obecności diakonów stałych w posłudze Słowa. Trzeci wątek dotyczy potrzeby świadectwa, także tego pisanego, które jest niezwykle pomocnym w odkrywaniu wartości tej posługi, i to zarówno dla samych diakonów stałych, jak i wspólnot, w których oni posługują.

Niech zakończeniem powyższego tekstu o posłudze słowa diakona stałego będą myśli przywoływanego już dk. Enzo Petrolino: „W tym wszystkim można dostrzec wyłanianie się na horyzoncie Kościoła czegoś zupełnie nowego, co nie ma odpowiednika w historii. Dzisiaj diakon uczestniczy w dziele zbliżania: czyni nie tylko bardziej wiarygodnym Słowo, które on sam przepowiada, ale przybliża ludowi Bożemu pierwszych głównych odpowiedzialnych za Słowo, jakimi są biskupi, podkreślając w ten sposób, że przepowiadanie biskupa jest w służbie Ewangelii dla ludzi. To, co zostało «przywrócone» w Kościele Zachodnim, nie może być martwymi od wieków święczeniami, ale urzędem zdolnym dać nowe znaczenie i nowe formy wszystkich diakonii, a szczególnie diakonii urzędu apostołskiego, za pośrednictwem diakonii sakramentalnej niektórych”²⁷.

²⁷ E. PETROLINO, *Diakoni zwiastuni Słowa Bożego, szafarze ołtarza i miłosierdzia*, s. 42-43.